

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان رضوی

بیمارستان شهید کلهیاب

کلاب فوت یا پا چنبری

آنچه بیمار بایستی بداند:

کلاب فوت یا پا چنبری: کلاب فوت یا پا چنبری نوعی بد شکلی مادرزادی در مچ پا می باشد که از بدو تولد در کودک دیده می شود. در این عارضه قسمت جلو پا به سمت داخل و پایین چرخیده و پاشنه پا نیز به سمت داخل می چرخد.

علل کلاب فوت یا پا چنبری: ارثی - ناشناخته - اختلال در مسیر عصبی عضلانی

علائم کلاب فوت یا پا چنبری: پا به ویژه پاشنه ها معمولا کوچکتر از اندازه طبیعی هستند - ممکن است جلوی پا به سمت پای دیگر چرخیده باشد - روی پا متمایل به سمت پایین است - در موارد حاد کف پا رو به بالا می باشد.

درمان کلاب فوت یا پا چنبری: آتل یا گچ - استفاده از بریس حمایتی - فیزیوتراپی - جراحی - طب تسکینی

عوارض کلاب فوت یا پا چنبری: کودک به جای راه رفتن روی کف پا بر روی کناره پا راه خواهد رفت - کال های استخوانی دردناک در مچ پاهای او ایجاد می گردد - قادر به پوشیدن کفش نمی باشد - درد مزمن مچ پا به مدت طولانی خواهد داشت - محدود شدن فعالیت کودک - آرتروز مچ پا - مشکلات عضلانی - راه رفتن غیر عادی - ظاهر نامناسب پا

اقدامات قبل از عمل:

- ✓ تا هنگام عمل جراحی گاهی لازم است از آتل یا گچ برای پا استفاده شود آن را بسته نگه دارید.
- ✓ کودک می بایست ۱۲ ساعت قبل از عمل ناشتا باشد.
- ✓ ناحیه ای از مچ پا که قرار است تحت عمل جراحی قرار بگیرد در اتاق عمل شیو و ضد عفونی می شود.
- ✓ کودک قبل از عمل ممکن است برای دفع راحت تر ادرار، سونداژ ادراری شود.
- ✓ قبل از رفتن به اتاق عمل زیور آلات و اجسام فلزی کودک خود را خارج نمایید.
- ✓ کلیه لباس های کودک خود را خارج کرده و لباس اتاق عمل بپوشید.
- ✓ در صورت داشتن سابقه بیماری یا مصرف داروی خاص و سابقه حساسیت به پزشک کودک خود اطلاع دهید.

اقدامات بعد عمل:

- ❖ کودک تا ۱۲ ساعت بعد عمل اجازه مصرف مواد غذایی ندارد. بعد از ۱۲ ساعت با اجازه پزشک می بایست رژیم غذایی را شروع نماید. ابتدا از مایعات به میزان کم شروع نموده و در صورت تحمل مقدار آن را زیاد و سپس به غذای جامد تبدیل نمایید.

مراقبت از زخم:

- ✚ معمولا تعویض پانسمان به صورت روزانه است. می بایست دستان خود را با آب و صابون شسته و ضد عفونی نمایید. سپس با بتادین و سرم شستشو زخم را تمیز و ضد عفونی نمایید. سپس پانسمان نمایید. هیچ ماده ای روی زخم نزنید.
- ✚ بعد از اجازه پزشک ۳-۵ روز بعد از عمل کودک می تواند استحمام نماید. بلافاصله بعد از حمام زخم را خشک و ضد عفونی و پانسمان نمایید.
- ✚ بخیه ها یا گیره های زخم به طور کامل در مدت ۱۰-۱۲ روز بعد از عمل با اجازه پزشک خارج می شود.

تغذیه:

- ✓ کودک روزانه مایعات کافی مصرف نماید و در رژیم غذایی او میوه و سبزی قرار دهید. گلابی و الو و کیوی به رفع یبوست کمک می نماید.
- ✓ در رژیم غذایی کودک خود مرکبات و ویتامین سی را قرار دهید. به بهبود محل زخم کمک می نماید.
- ✓ از یک رژیم غذایی سالم و کم چرب پیروی نمایید.
- ✓ آنتی بیوتیک تجویزی را طبق دستور تا انتها مصرف نمایید. از قطع زودتر از موعد بپرهیزید.
- ✓ طبق دستور دکتر می توان از مکمل های کلسیم و ویتامین دی در رژیم غذایی کودک خود بهره ببرید.
- ✓ وقتی کودک غذا می خورد باید روی گچ توسط پارچه ای پوشیده شود تا تکه های غذا روی گچ نریزد یا وارد آن نشود.

فعالیت:

- دوره بهبودی کلی در صورت عدم عمل جراحی ماه ها طول می کشد اما اگر عمل جراحی شود بیشتر خواهد بود.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خراسان رضوی

بیمارستان شهید کامیاب

کلاب فوت یا پا چنبری

- بعد از اجازه پزشک کودک می تواند به فعالیت های روزانه زندگی برگردد.
- شدت و مدت فعالیت به آرامی افزایش یابد.
- تمرینات فیزیوتراپی و کار درمانی کودک را طبق دستور پزشک جهت بهبود عملکرد انجام دهید.
- پس از عمل و با اجازه پزشک مفاصل پای کودک را جهت جلوگیری از عوارض بی حرکتی در روز چندین مرتبه در محدوده حرکتی حرکت دهید.
- می توانید بعد از اجازه پزشک تمرینات ملایم مچ پا را زیر نظر فیزیوتراپ برای کودک انجام دهید.
- وقتی کودک نشسته یا دراز کشیده است پای وی را روی یک بالش قرار داده به طوری که بالاتر از سطح قلب باشد.
- وزن کودک خود را روی پای عمل شده نیندازید. بعد از عمل با اجازه پزشک با توجه به تحمل فرد وزن گذاری بلامانع است.
- به کودک یاد دهید که می تواند با بریس زانوهایش را خم و راست نماید.

سایر مراقبت ها:

- ✓ اگر جهت کودک از قالب یا کفش استفاده می شود بایستی به طور روزانه اندام بررسی شود و مطمئن شوید پای کودک تاول یا زخم نشده باشد.
- ✓ کودک در روزهای اول ممکن است کمی احساس ناراحتی کند که پس از چند روز به گچ یا بریس عادت می کند.
- ✓ قبل از اتمام داروها و در زمان تعیین شده به پزشک کودک مراجعه نمایید.
- ✓ ممکن است کودک تا مدتی نیاز به آتل داشته باشد. توجه داشته باشید سایز آن مناسب باشد. بزرگ بودن آن پا را درست حمایت نمی کند و کوچک بودن آن سبب تورم انگشت یا آسیب به عروق و اعصاب پا می شود.
- ✓ در صورت داشتن آتل می توان فقط زمانی که کودک در بستر در حال استراحت است و حرکتی ندارد آن را باز نمایید.
- ✓ برای خشک شدن گچ لازم است به مدت ۲۴-۴۸ ساعت در معرض هوای آزاد قرار گیرد. از این رو توصیه می شود برای ۲ روز از شلوار استفاده نشود.
- ✓ اگر کودک از آتل گچی یا گچ استفاده می کند در صورت بروز خارش و تاول و قرمزی در زیر آن بلافاصله به پزشک مراجعه نمایید.
- ✓ هرگز زیر آتل یا گچ کودک جسمی را وارد نکنید زیرا باعث آسیب پوست و ایجاد زخم می شود.
- ✓ اگر کودک شما گچ دارد در صورت بروز تورم غیر عادی که با بالا بردن پا بهبود نمی یابد و وجود بی حسی و اختلال در حرکت انگشتان بلافاصله به پزشک کودک خود مراجعه نمایید.
- ✓ اگر لبه های گچ تیز است لبه ها را با پنبه بپوشانید تا باعث بریدگی و آسیب پوست نگردد.
- ✓ از مالیدن لوسیون روی پوست زیر گچ خودداری نمایید.
- ✓ در زمان حمام دادن بچه دقت نمایید گچ و پنبه زیر آن خیس نشود.
- ✓ برای کاهش درد می توانید تکه ای یخ را داخل پلاستیک قرار داده و در حوله یا پارچه ضخیم قرار داده و هر ساعت ۱۵ دقیقه روی مچ پا قرار دهید. بعد از ۲-۳ روز می توانید از کمپرس گرم استفاده نمایید.
- ✓ جهت جلوگیری از عفونت ریه ناشی از بیهوشی و بی حرکتی حتما در طول روز کودک چندین بار تنفس عمیق و سرفه موثر داشته باشد.
- ✓ جهت جلوگیری از لخته شدن خون در پاها- به طور مداوم اندام های کودک را حرکت داده و هر ساعت چند نوبت ساق پاها را ماساژ دهید.
- ✓ جهت پیشگیری از بروز زخم بستر می بایست هر دو ساعت تغییر وضعیت داشته باشد. پوست را به طور مداوم از نظر بروز زخم بستر بررسی نمایید. بهتر است از تشک مواج برای بیمار استفاده شود.

در صورت بروز علائم زیر بلافاصله به پزشک مراجعه نمایید:

- تب- قرمزی زخم- تورم و سفت شدن محل عمل- بی حسی پیشرونده انگشتان- درد شدید که به مسکن جواب نمی دهد و ترشح زرد رنگ از محل زخم- تورم شدید پا- کبودی بستر ناخن ها

جهت پیگیری و سوالات خود می توانید با کلینیک پرستاری خود مراقبتی به شماره ۰۵۱۳۸۰۲۶۱۵۹ تماس حاصل نمایید.

سایت بیمارستان : <http://h-kamyab.mums.ac.ir>

با اسکن بارکد، از مطالب آموزشی سایت بیمارستان استفاده نمایید.

کد پمفلت: or/20/1

سال تهیه: 1401

گروه هدف: بیماران

بازنگری: 1404